

VETERAN

VOJNE ZA SLOVENIJO

4

Glasilo Združenja veteranov vojne za Slovenijo
december 97

Izdajatelj:

Predsedstvo Združenja veteranov vojne za Slovenijo
 Rojčeva 16, p.p. 2780
 1001 Ljubljana
 Tel: 061-441-784
 fax: 061-442-688

UREDNIŠTVO:

Glavni in odgovorni urednik:
 Renato ZORKO
 p.p.109
 8250 Brežice
 tel./fax: 0608-61-682
 mobilni: 041-683-312
 Email: Renato.Zorko@guest.arnes.si

Člani uredništva:

g. Drago BITENC
 g. Srečko LISJAK
 g. dr. Stane GRANDA
 ga. Mjuša SEVER

Zunanji redni sodelavci:

Aforizmi: g. Franci ČEČ
 Karikatura: g. Milan ALAŠEVIČ

Žiro račun:

50103-678-0098871

Devizni račun:

900-27620-114660/2
 NLB d.d., Trg Republike 2, 1000 Ljubljana

Cena izvoda:

200,00 SIT
 1,20 ECU

Grafična priprava in tisk:

KVM-GRAFIKA, Ribnica

Naslovnica: Predsednik ZVVS S. Lisjak in D. Bitenc gen.
 sek. ZVVS na 22. Zasedanju skupščine SVF

Na podlagi mnenja Urada vlade RS za informiranje številka 23/138-758/96-12 z dne 03.04.2006 je javno glasilo "Veteran vojne za Slovenijo" vpisano v evidenco javnih glasil pod zaporedno številko 1344, proizvod informativnega značaja iz 13. točke tarifne številke 3 tarife prometnega davka, po kateri se plačuje davek od prometa proizvodov po stopnji 5 %.

Prispevke za naslednjo številko Veterana pošljite na urednikov naslov. Nepodpisanih prispevkov ne bomo objavljali. Člani ZVVS lahko namesto imena in priimka navedejo svojo člansko evidenčno številko, če ne želijo biti imenovani. Prispevke nam nujno pošljite na računalniških disketah 3,5" v urejevalniku besedil Word for Windows, ki vam jih bomo vrnili, vrnili pa vam bomo tudi fotografije za objavo.

VSEBINA:

D. Bitenc:	
22. zasedanje gen. skupščine SVF	4
S. Granda:	
»Južnjaki« in slovenska osamosvojitve	5
A. Štular:	
Ali res hočemo '99 biti povabljeni v NATO?	7
D. Bitenc:	
ZVVS od ustanovitve naprej	
IV. del	8
Karikatura I.	10
Veteranov dopisnik	11 - 21
Literarni kotiček	22
Karikatura II.	23
Zadnja stran: svečana obleka veterana vojne za Slovenijo	

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

Predsednik

Spoštovani!

V teh dneh mineva sedem let, kar smo si državljanke in državljani zastavili plebiscitno vprašanje: "Ali naj Republika Slovenija postane samostojna in neodvisna država?"

Na vprašanje smo tedaj v decembru 1990 odgovorili z za ves svet prepričljivo soglasnostjo in za to odločitvijo slovenskih državljanek in državljanov smo dosledno vztrajali, povezani v skupnem hrepenenju po pravici do svobode, človeškega dostojanstva in normalnega življenja v miru. Ta cilj smo dosegli. Skupaj. Prav je, da se ob dnevu samostojnosti spominjamo teh trenutkov. Z njimi smo prvič dobili pravico do svoje lastne zgodovine in do svoje lastne prihodnosti. Takrat smo to globoko razumeli - in zmogli.

Življenje v miru pred nas postavlja nove izzive. Svoboda postavlja prepoznavnost odgovornosti, do sebe in do drugih. Človeško dostojanstvo predpostavlja človeškost, strpnost in medsebojno spoštovanje. V normalno življenje v miru pa mora biti vtakano pošteno, dobro in ustvarjalno delo.

Za vse to je tudi danes, vsak dan znova, potreben državljanski pogum državljanek in državljanov na vseh različnih koncih in ravneh. Samo s pogumom posameznikov zaveje nov veter in se lahko poraja skupna moč. Z njo bomo - trdno verjamem - zmogli skupno, slovensko, pot v prihodnost!

Janez Podobnik, dr.med.
Predsednik Državnega zbora Republike Slovenije

22. ZASEDANJE GENERALNE SKUPŠČINE SVETOVNE VETERANSKE FEDERACIJE V JUŽNI KOREJI

Svetovna veteranska federacija, ki šteje preko 27 milijonov članov, od tega je preko 5 milijonov članov prav iz Južne Koreje, je zasedala na svoji 22. Generalni skupščini v Seoulu v Južni Koreji od 08.11.- 16.11.1997. Zasedanja sva se udeležila Srečko Lisjak, predsednik ZVVS ter avtor tega članka kot namestnik člana Sveta Svetovne veteranske federacije. Do zadnjega zasedanja sta bile iz Republike Slovenije dve članici in sicer ZZB NOB in ZVVS, na 22. zasedanju GS SVF pa je bila kot tretja sprejeta Zveza društev vojnih invalidov Slovenije (ZDVIS), ki v svojih društvih združuje tudi invalide naše vojne iz leta 1991. Pred odhodom v Seoul smo bili s strani ZZB NOB in ZDVIS naprošeni, da zastopamo tudi ostali dve članici, ker se predstavnika omenjenih organizacij zaradi objektivnih razlogov zasedanja nista mogla udeležiti. Predhodno smo uskladili stališča glede predlaganih resolucij ter glede sprejema novih članic.

Korejski polotok je eno od geografskih področij, kjer je vojna pustila boleče posledice razdelitve sicer kulturno in zgodovinsko homogene populacije. Po koncu druge svetovne vojne je po odpravi Japonske okupacije polotok svetovna politika razdelila na dva dela - severni komunistični in južni demokratični. V korejski vojni v pedesetih letih, ko je Severna Koreja dvakrat poskusila okupirati celoten polotok ter vzpostaviti komunizem, je padlo na tisoče žrtev. Na vojaškem pokopališču, kjer smo položili venci, so križi grobov padlih posejani tako na gosto, da človeka spreleti srh. Na tem pokopališču se mi je utrla misel, kako srečni smo lahko Slovenci, da smo svojo osamosvojitve plačali z relativno nizko ceno človeških življenj in kakšen uspeh je dosegla slovenska politika in odločnost pripadnikov Manevrške strukture narodne zaščite, Teritorialne obrambe, Milice, prostovoljcev ter ostalih obrambnih struktur, da tudi Slovenija ni posejana s številnimi križi padlih.

Težko je opisati šok zaradi kontrasta, ki ga doživim 20 km stran od najmoderneje opremljene mestne strukture (Seoul ima 9 mio prebivalcev in se razprostira na 6000 km kvadratne površine, na sedem pasovnih cestah se vozila pomikajo 20 km na uro), ko gledaš bodočo žico ter na strel pripravljene vojake ob robu demilitarizirane cone, ki jo nadzira mednarodne enote OZN. Nehote se mi je pojavila asociacija glede razdelitve Nemčije po drugi svetovni vojni ter na obdobje hladne vojne. Motivi za vojno v Vietnamu so bili podobni. Posledice vojne zaradi spopada interesov dveh ideologij pa nosijo posamezniki v razvojenih družinah, svoji padli in vojni invalidi. Zato je še kako resničen in ustrezen credo Svetovne veteranske fe-

deracije, da ni nihče bolj poklican, da govori o miru kot tisti, ki smo vojno doživeli! Vloga SVF kot aktivnega dejavnika pri vzpostavljanju dialoga med sprtnimi stranmi povsod po svetu ter njene stalne aktivnosti za mir se je tudi tokrat pokazala v izjemni moči. Teden dni po koncu zasedanja v Seoulu smo lahko iz sredstev javnega obveščanja izvedeli, da je Severna Koreja pripravljena na dialog glede prenehanja vojnega stanja med Severno in Južno Korejo.

Samo zasedanje je potekalo v delovnem vzdušju, predvsem pa v duhu volitve novega vodstva. Pri sprejemu novih članic naj omenim, da je bila poleg Zveze društev vojnih invalidov Slovenije sprejeta tudi organizacija veteranov domovinske vojne iz Hrvaške. Poseben problem je bil sprejem organizacije Zveze borcev iz druge svetovne vojne iz tako imenovane Republike Srbske. Naša delegacija je poleg mnogih drugih nasprotovala sprejemu, saj za sprejem nista bila izpolnjena dva pogoja in sicer ni bilo soglasja članice iz Bosne in Hercegovine, poleg tega pa tudi zaradi dejstva, da Republika Srbska ni država po mednarodno pravnem pojmovanju. Kljub jasnim argumentom je glasovanje z minimalno večino potrdilo njihov sprejem. Osebnim ocenjujem, da skuša evropska politika tudi preko Svetovne veteranske federacije na Balkanu rešavati tisto, kar je dejansko zamudila, ko je bil čas za ustrezno akcijo. Prav v primeru BiH je razvidna kontraverznost politike vodstva SVF, saj veteranov zadnje vojne (Jedinstvena organizacija boraca) kljub njihovi prošnji za sprejem zaradi tega, ker so vlogo dopolnili štiri dni prepozno, še niso sprejeli.

Pred zasedanjem Generalne Skupščine se je sestal Svet kot najvišji izvršilni organ SVF. Dosedanji predsednik Sveta Dixon je posebej izpostavil problem nadaljnjega delovanja SVF, saj zaradi starosti mnogi dosedanji aktivisti SVF umirajo ter apeliral na kadrovanje mlajših ljudi. Volitve so na koncu ovrgle to skrb, saj je novo vodstvo še starejše od prejšnjega. Tega problema, ki sem ga izpostavil leta 1995 v Maroku na zasedanju Sveta, se zavedajo tudi ostale članice. V tej smeri je prišla pred volitvami pobuda s strani Hrvaške delegacije, da bi kazalo poskusiti s kandidaturom nekoga iz zadnje vojne v Evropi in njihov predlog, da naj bi me predlagali za podpredsednika SVF za področje Evrope. Za kaj takega sicer s predsednikom Lisjakom nisva bila pripravljena, vendar pa ni kazalo izpustiti priložnosti, da poskusimo. Po posvetovanju z nekaterimi drugimi delegacijami sva ocenila, da kljub temu, da kandidatura verjetno ne bo uspešna, bo vseno pokazala resen namen veteranov novejših vojn, da želimo

aktivno delovati v aktivnostih za mir ter izboljšanje pogojev življenja tako veteranov kot vojni invalidov povsod po svetu. Ne nazadnje se je zadnja vojna v Evropi pričela prav na slovenski zemlji in v tej obrambni vojni je Republika Slovenija svetu pokazala, kako se spoštuje mednarodno vojno pravo in kako se pravica do samoobrambe izvršuje tudi z minimalnimi človeškimi žrtvami.

Na tajnih volitvah je bil za predsednika Svetovne veteranske federacije izvoljen dosedanj generalni sekretar Serge Wourgaft iz Francije, za generalnega sekretarja Marek Hagmajer s Poljske, za predsednika Sveta Jan Loos z Nizozemske.

Za podpredsednika za Evropo (kandidirali smo štirje - Rusija, Georgija, Makedonija in Slovenija) je bil izvoljen general Vladimir Govorov iz Rusije, sam sem prejel 6 glasov od 40, kar je svojevrsten uspeh in ponovna potrditev pravičnega delovanja ZVVS tudi na mednarodnem področju. Zgodilo se je namreč to, da je drugo uvrščeni po prvem krogu volitev (Georgadze) javno odstopil od drugega kroga ter svoje glasove preusmeril na generala Govorova. Zadeva je bila očitno že predhodno dogovorjena, saj je bila "predvolilna" kampanja v polnem teku. O geografskem in političnem pojmu Evrope pa naj si bralec sam ustvari svoje mišljenje. Podpredsednik za Ameriko je postal Stanley Allen, podpredsednik za Afriko

Mohammed Benjelloun, prvič v zgodovini SVF pa je visoko funkcijo zasedla ženska, saj smo za podpredsednico za področje Pacifika in Vzhodne Azije izvolili June Stone iz Avstralije. Za glavnega zakladnika (blagajnika) je bil izvoljen Abdul Hamid Ibrahim.

Na koncu naj omenim predstavitev slavnostne oblike - veteranske uniforme, katere model je sprejelo predsedstvo ZVVS. S predsednikom ZVVS Srečkom Lisjakom sva se udeležila protokolarnih otvoritev ter polaganja vencov v veteranskih uniformah. Zanimanje je bilo izjemno, med nekaterimi je bilo opaziti tudi kanček zavisti. Dosedanji predsednik SVF general Egge je bil tako navdušen, da je insistiral, da naj se v uniformi udeleživa tudi ostalih protokolarnih dogodkov.

Naslednje, 23. zasedanje Generalne Skupščine SVF bo leta 2000 ob 50 - letnici obstoja te mednarodne nevladne organizacije v Franciji. Morda bo takrat ustrezen trenutek, da se bo dejansko in simbolično izvršil prenos vodenja na rodove veteranov novejših vojn.

Drago BITENC, dipl. iur.
namestnik člana sveta SVF

“JUŽNJAKI” IN SLOVENSKA OSAMOSVOJITEV

Kmalu po telefonskem sporočilu, da sem vpoklican v slovenske osamosvojitvene enote, mi je po glavi rojilo vprašanje, katere in na kakšen način so nas izbrali. Resda sem bil zaradi nekih napetosti vpoklican že tudi maja 1991, vendar sem takrat vedel, da gre za res. Najbolj me je zanimalo, ali so vpoklicali "politične komisarje" in južnjake. Prvih nisem maral, saj so se na orožnih vajah vedno s torbicami preko ramen in s pištolami za pasom lizansko smukali okoli višjih častnikov, zlasti poklicnih in se jim prav neokusno prilizovali. Zlasti so se glasno krohotali njihovim neumnim in neslanim pripombam na račun vpoklicanih civilov. Zdeli so se mi kot janičarji in čeprav so bili kot posamezniki med njimi gotovo tudi dobri ljudje, sem jih preziral in se jih tudi po malem bal, saj sem se spraševal, kako bi se obnašali takrat, ko bi šlo za res. Tistega junijskega dne, ko smo bili vpoklicani, in kasneje, jih nisem videl. Vodstvu slovenske TO sem bil zelo hvaležen, hkrati pa sem dobil ponovni dokaz, da gre tokrat zares. "Južnjakov" je bilo v moji enoti v prejšnjih letih precej, včasih tudi tretjina in več. Povečini so bili delavci v različnih ljubljanskih podjetjih. Ločevali smo se nekoliko po jeziku in nekaterih navadah, sicer pa smo se dobro razumeli. Bili pa so med njimi tudi posamezniki, ki jih tako večina Slovencev kot "južnjakov" ni marala. Vedno so nekod motovillili, vrag si ga vedi kod, ob koncu vojaških vaj pa so skoraj obvezno napredovali in na naslednjih vajah jih ni bilo več. Kako sem bil presenečen,

ko sem med delitvijo orožja in streliva, vsak ga je dobil, kolikor ga je mogel nositi, opazil nekatere znance in prijatelje "južne brate". Priznam, da nobenemu od njih ne bi zameril, če bi se te dolžnosti izognil. Nenazadnje so prišli k nam zaradi boljšega kosa kruha in denarja, ne pa zato, da bi postali Slovenci.

Vojaška diplomacija postaja vse bolj navzoča. Mar to pomeni, da bodo krvave bitke obdelane z belimi rokavicami?

Ker so našo enoto hitro razdelili na več točk, sem z nekaterimi zgubil stik. V moji skupini so ostali le štirje: Hrvat, Bosanec, Srb in Črnogorec. Posebno sta me zanimala zadnja dva. Ker imam za imena zelo slab spomin, se opravičujem, če sem jih pomešal. To za nadaljno pripoved niti ni važno.

Hrvat Dragan, že na zunaj naju je družilo vsaj polovica preveč kilogramov, je bil zelo odprt in odkrit človek. Vsakemu je razlagal: "Tu v Sloveniji se borim za Hrvaško. Saj ni pomembno, kje sem, ko pa je nasprotnik isti." Veliko noč sva skupaj prebedela na barikadi in preverjala automobile. Bil je zelo odločen in tako glasn, da je vsak voznik brez oklevanja poslušal njegovo navodila. Nekega popoldneva je bil, sicer vselej dobro razpoložen Dragan, zelo slabe volje. Počasi sem izvelkel iz njega vzrok. Medtem ko je bil kot Hrvat mobiliziran v vojno za

Slovenijo, so ga v njegovem IMP? dali na čakanje. Še danes tega ne morem imenovati drugače kot sabotaja. Upam, da bo prišel čas, ko bodo taki primeri sistematično raziskani in da bo vsem povedano, kdo in kaj so bili ljudje, ki so to počeli. Nena zadnje, koliko veteranov vojne za Slovenijo je sedaj brez zaposlitve po zaslugi tistih, ki so se okoristili s slovensko osamosvojitvijo in procesi, ki jih je sprožila?

Omer je bil Musliman, doma nekje z okolice Bihača. Kar nekaj let sva se videvala na orožnih vajah. Bil je zelo urejen in resen človek in le nekaj mesecev mlajši od mene. Na vprašanje, kako to, da se je odzval vpoklicu, ko toliko Slovencev ni bilo, med njimi tudi komandirja naše enote,

Teško je ugajati gostom pri tistih uradnih obiskih, ko nas ti samo preletijo čez nebo.

sicer poslanca takratne skupščine, je odgovoril: "Tu sem si ustvaril družino, tu bom ostal. Mojim otrokom je domovina Slovenija." Sprva nisem vedel, ali je to zgolj fraza ali misli resno. Ko sva se naslednji dan znova zapletla v razgovor mi je povedal, da je govoril po telefonu z domačini v Bosni. "Kako so reagirali, ko so zvedeli, kaj je s teboj?" sem ga vprašal. Povedal mi je, da ga je oče, Omer je trdil, da je bil spomeničar, samo vprašal: "Sin, ali si na pravi strani?" Ko mu je povedal, kje je, mu je oče odgovoril: "Vedel sem! Pazi nase!" "Pa si prepričan, da te je oče razumel?" sem vrtal varj. "Stari vse dobro spremlja in ve, kako je v Sloveniji. Samo preveriti me je hotel." Priznam, da sem bil ganjen takrat in sem še danes, ko se spomnim tega dogodka. Omerja po vojni za Slovenijo nisem več videl. Bojim se, da je šel pomagat domov v Bosno. Bog ve, kaj je z njim in njegovimi, zlasti očetom, ki je bil v tistih bosanskih hribih sposoben dojeti Slovence.

Božo je bil črnogorec - Musliman. Pred tem sva bila skupaj samo na enih orožnih vajah. Bil je veliko mlajši, komaj poročen. Žena, proti koncu ga je prišla celo obiskat na barikado, je bila zelo opazna lepota. Že drugi ali tretji dan me je med odmorom sam poiskal in se želel posvetovati z menoj. Tega nisem bil prav nič vesel, saj nisem vedel, kaj mu naj rečem. Trdil je, da postelj domov v Črno Goro ne bo več mogel, ker se mu bodo tam zaradi dejstva, da služi "Janši", najmanj odpovedali, če ne bo še kaj hušjeje. "Tam imam, sestre, brate, starše, strice... Kaj bo z menoj?" je tožil. Tolažil sem ga, da tako hudo gotovo ne bo, da se bodo tudi Črnogorci osamosvojili, da ne bodo zvedeli, da naj pove, da je bil mobiliziran in podobno. Ne takrat, ne kasneje ni ga ni uspelo pomiriti in nekega dne sem mu celo predlagal, naj stopi do poveljnika bataljona, ki je bil mlad, toda odlični človek in častnik in ga prosil, da ga pošlje domov. Čeprav se Božo stisk ni otreseal, je vztrajal do konca in prišel v enoto baje celo avgusta, ko mene niso več poklicali.

Saša je bil Srb, zelo zaveden Srb in tega ni skrival. Imel je nekaj posebnih vojaških znanj in je bil zaradi odličnega tovarštva zelo cenjen, tako pri predpostavljenih, kot med nami. Videl sem, da mu je težko, pogosto je bil zamišljen, kar sicer ni bilo zanj značilno. Ko so mu nekoč ukazali, naj

uporabi eno svojih specialnih znanj, se je brez besede na to pripravil in odšel. Ko sem ga po povratku vprašal, kako je bilo, mi je ves srečen povedal, da ga je prehitel podoben specialist iz sosrednje enote. Zelo se je oddahnil, saj verjetno še danes ne bi imel mirnega spanja. Lansko jesen sva se ponovno srečala. Povedal mi je, da je bil doma v Srbiji. Skoraj pobralo ga je, ko so nek večer prišli k stricu arkanovci z njegovo fotografijo pripadnika slovenske TO v vojni za Slovenijo. Vse so vedeli o njem. Komaj se je izmazal, pravzaprav ga je rešil stricuv ugled. Bil sem brez besed in sem še danes. Kdo je vse takrat sabotiral? Štirje primerki, vsi resnični, so verjetno premalo, za splošne sklepe ali celo oblikovanje trditev. Pogosto se na te moje "južnjake" spomnim, ko opazujem danes, kaj se dogaja s Slovenijo. Nikoli nisem bil heroj in nič herojskega nisem storil v vojni za Slovenijo. Zavedam se pa, da bi ob manj sposobnem vodenju vojne za Slovenijo za večino od nas pomenila predčasen konec življenja. To nam je bilo takrat večini jasno in zavedali smo se nevarnosti, ki nam je pretihala. Nekaj naših tovarišev ni imelo te sreče, nekateri nosijo trajne in vidne posledice. Zakonodajci v korist njih in njihovih svojcev zamuja. Mnogi od udeležencev vojne za Slovenijo so brez služb. Nekateri Slovenci so že prvi dan vojne pobegnili in postali ministri osamosvojenе Slovenije, drugi so prve dni vojne cvlili od strahu in postali kasneje njeni predstavniki. Ne enim ne drugim ne zavidam njihovih služb. Naj živijo s svojim denarjem in...šramoto. Pa vendar! Ali smo zaslužili tako ravnanje? Vsak nas lahko zmerja in žali po mili vojni. Naša vojna naj bi bila celo operetna! Ali zato, ker nismo sprožili bratormorne vojne? Tisti, ki danes tožijo, da sodobnost ne prizna njihovih velikih dejanj med II. svetovno vojno, se zelo motijo, če mislijo, da bodo svoj ugled v družbi popravili z blatenjem vojne za Slovenijo. Nekateri novinarji kažejo neverjetno sposobnost v izničevanju lastne države. Namesto da bi kazali s prstom na očitno nesposobne in grabežljive, nemoralne posameznike, pa čeprav na visokih mestih, kujejo te v nebo in krivijo državo, državljanе. Razstuden človek tega ne bi delal, politikant pač!

V vojni običajno ni nič neobičajnega.

Ko človek danes razmišlja, kdo nas je v osamosvojitvenih prizadevanjih najbolj oviral, bo težko prst usmeril na "južnjake". Problemi in nasprotovanja so bila in so še vedno pri nas, doma, v Sloveniji in med Slovenci. V teh šestih letih je Slovenija napravila tak napredek, če primerjamo samo narodni dohodek v Jugoslaviji in Sloveniji, da nam za vse takratne težave in strahove ni potrebno biti žal. Odprto pa ostaja vprašanje kako in zakaj so vodilne strukture zapravile ugled slovenske države tako pred lastnimi državljanji in pred tujci. Na nikogar se ne morejo izgovarjati, najmanj na "južnjake"? To, kar so iz pričakovani in realnih možnosti naredili, ni sad neumnosti in neznanja, je huje. Zgodovinska ocena, pa čeprav čez dve sto let, ne bo krivična, bo pa bridka.

dr. Stane GRANDA

ALI RES HOČEMO LETA '99 BITI POVABLJENI V NATO ?

Kakorkoli obrnemo je, z vojaškega vidika, NATO naša stvarnost. Barantanja okrog denarja so neumnosti. Pravi in pošteni izračuni so pokazali, da bi bili stroški v NATU manjši kot pa v ne-NATU.

Pazljivi bralci in resni analitiki so lahko ugotovili, da so vsi naši sogovorniki vsaj v enem stavku omenjali našo vojsko. Pa ne v preveč dobrem kontekstu.

Če je odgovor na naslovno vprašanje NE, potem ni nobenih težav. Pustimo zadeve (vojsko!) take kot so in pika. Če pa je odgovor pritrdilen, se zadeve postavijo na glavo. Potrebno je treba začeti delati že danes. In to trdo delati.

Chris Donnelly, posebni svetovalec NATA za srednje in vzhodnoevropske zadeve pravi: » Država, ki nima problema s civilno-vojaškimi odnosi in demokratičnim nadzorom, je država brez demokracije »

Spriznajmo se z dejstvom: v naši deželi demokratičnega nadzora nad vojsko ni!

Trdim: pri nas nihče (niti GŠ SV !) ne ve kaj ima naša vojska od orožja, opreme in tehnike (in kakšnega izvora je !), nihče ne ve kako (in predvsem za kaj !) se naša vojska usposablja in nihče ne ve, kako se v naši deželi izvršuje vojaška dolžnost.

Prepotrben korak v pravo smer bi bil poučevanje »demokratičnih nadzornikov« o vojski nasploh. (Ko je bila tu še JA so tako ali tako govorili: »pusti to, to je vojska...« Vsi, ki so vsaj malo »praskali« po vojski ali o njej preveč razmišljali, so bili hitro pribiti na križ ! Žal, kar se poznavanja vojaško-obrambnih zadev tiče ni raven trenutno nič boljša.)

Stalno se ponavlja: Slovenci smo dobri vojaki. To tezo so sproducirali v nekdanji JA, ker jim je tako blazno odgovarjala. Že vnaprej si se moral lepo obnašati, biti priden in poslušni, da ne bi škodoval »imidžu« svojega naroda. Najboljši pa smo bili samo zato, ker smo najbolj ubogali, bili poslušni, bili hlapi. Dokaz: leta 1988 je tedanji RSLO (Republiški sekretariat za ljudsko obrambo) sedanji MO, bil razglašen za najboljšega v tedanji Jugoslaviji. Zakaj ? Ker je od vseh » subjektov » najbolje sprovajal, zagovarjal in uresničeval tedanjo politiko, ki je prihajala iz Beograda. Mar res spet potrebujemo patronat, gospodarja, ki nas bo učil kaj je vojska, kako je treba delati, se vojskovati... ! Imamo ljudi (starešine, poznavalce vojaške problematike...), ki so sposobni narediti to vojsko res »tapravo«, tako, ki bo upoštevala vse značilnosti svojega naroda. Cel svet (vsaka država) je najprej naredil svojo vojsko in se potem odločal s kom, kdaj in kako v povezave.

Ni problem vojske, da jo vodijo učitelji, vođoinšalaterji in trgovski pomočniki - problem je, da ti ljudje razmišljajo kot učitelji, vođoinšalaterji in trgovski pomočniki. Dobili so v roke ogromno moč, ki je prvič niti ne poznajo in drugič se je niti ne zavedajo. Vojska je orodje in bog ne

daj, da se orodje samodejno vključi in začne delati, kar mu na misel pride. Ali parafrazirano: vojska je prerեսna zadeva, da bi jo v rokah imeli generali.

In kje so največje težave vojske? Prva je sigurno disciplina: od tiste prave vojaške pa vse do delovne. Tu je zajeta tudi disciplina spoštovanja ukazov, predpisov in zakonov. Vendar na spoštovanje discipline vpliva premajhen nadzor, ki pa se izgublja predvsem v premajhnem spoštovanju t.i. povratnih informacij. Druga je nespoštovanje principov enostarešinstva oziroma koordinacije in subordinacije. Žal naša vojska ne funkcionira hierarhično. To pomeni predvsem, da linija (vođenja) povečevanja ni vpeta v vsakdanje življenje in delo vojske. Tretja težava vojske je v načrtovanju. Ker pač ni ustreznih

Se prilagajamo standardom NATA zato, da bomo varovali sebe ali NATO?

analiz (in predvsem natančnih podatkov) ni mogoče predvidevati gibanja niti za leto vnaprej. Žal tudi pri koliko toliko izdelanih načrtih ni kontrole izvajanja oziroma upoštevanja načrtovanega. Največkrat že samo načrtovanje za seboj vleče izdelavo opravičil, zakaj je bilo nekaj nemogoče storiti. Te tri težave so predvsem posledica odsotnosti temeljnega cilja: usposabljanje in zagotavljanje bojne pripravljenosti. Z definiranjem cilja bi se uredila natančna določitev nalog (in s tem tudi odgovornosti) vsakega posameznika v »mašineriji« imenovani vojska.

So pa tudi dejavniki izven vojske, ki vojski zagotavljajo pogoje za uspešno funkcioniranje. Na prvem mestu je sigurno izvrševanje vojaške dolžnosti in, povezano s tem, kadrovanje od nabornika do profesionalca. (Naborni sistem kot tak je pregleden in v zbirkratiziran, predvsem za vojsko neuporaben). Na drugem mestu je sigurno logistika oziroma podpora izvrševanju temeljnih dejavnosti vojske. Prisluhniiti, upoštevati, podreti in predvsem analizirati bi morali biti osnovni principi logistike. Žal sta pri nas vojska in ostali deli ministrstva na svojih okopih. Vojska ne zna artikulirati potreb in zahtev, ostali del pa ne upošteva zakonitosti delovanja vojske.

Aleksander ŠTULAR

ZVVS OD USTANOVITVE NAPREJ

IV.DEL

V prejšnji številki našega glasila sem zapisal, da se je leto 1997 začelo vspodbudno, saj smo prejeli odločbo Ministra za delo, družino in socialne zadeve, s katero je ZVVS pridobilo status društva, ki deluje v javnem interesu. Upali smo, vsaj v ožjem vodstvu, da bo naposled naših finančnih težav konec in da bomo lahko v letošnjem letu sistematično pristopili k reorganizaciji v smeri zagotavljanja materialnih pogojev za delovanje pokrajinskih, predvsem pa območnih odborov. Proslava v Cankarjevem domu je zahtevala še izdatno poplačilo neplačanih terjatev in finančne obveznosti smo ob dobri volji upnikov nekako za aprilom mesecem pokrili. Zahvaljujoč članom ZVVS, ki so razumeli situacijo in so se odzvali prošnji predsedstva za predhodno poravnavo zvišane članarine, smo lahko minimalen obseg načrtovanih aktivnosti izvajali. Od začetka leta je pričelo veljati obdobje začasnega financiranja in začeli smo prejemati 1/12 lanskoletne realizacije iz državnega proračuna. Nestrpno smo vsak mesec pričakovali sprejem proračuna za leto 1997, v katerem naj bi se po zagotovilih pristojnih upošteval naš predlog za odobritev dodatnih sredstev za zagotavljanje materialnih pogojev za delovanje območnih in pokrajinskih odborov ZVVS. V zadnji četrtini leta pa lahko samo ugotovimo, da je predlog za sofinanciranje delovanja ZVVS za leto 1997 predvidel samo za okoli 1,6 MIO SIT povečanja obsega sredstev glede na leto 1996, kar pomeni okoli 24 MIO SIT. (že drugo leto zapored naš predlog ni bil vsaj delno upoštevan -1995 in 1996 smo predlagali dodelitev sredstev v višini 90 MIO SIT, od tega 65 mio SIT za potrebe pokrajinskih oziroma območnih odborov ZVVS). Kakšen bo delež sredstev za leto 1998 (predlagali smo 110 MIO SIT) pa si raje ne upam napovedovati. Obljube so eno, realnost pa kaže drugačno sliko. Prepričan pa sem, da se bo stanje normaliziralo šele takrat, ko bo tudi Združenje veteranov vojne za Slovenijo imelo pridobivanje sredstev opredeljeno v zakonu, tako kot je to opredeljeno za Zvezo združenj borcev in udeležencev NOB.

Boje kot na finančnem področju so se odvijali dogovori za normalizacijo odnosov med Ministrstvom za obrambo in ZVVS. Novi minister za obrambo gospod Tit Turnšek je sprejel delegacijo predsedstva ter sprejel naše pisne konkretne predloge tako glede določenih nerešenih vprašanj, ki zadevajo odnos do veteranov vojne za Slovenijo kot tudi predloge glede sprememb Zakona o obrambi. Dogovori se ne realizirajo z ustreznim dinamiko, za kar pa ni odgovoren minister za obrambo temveč nekateri posamezniki Ministrstva za obrambo, ki so verjetno še vedno prepričani, da ZVVS ni dejavnik v tej družbi, ki bi mu bilo potrebno posvečati preveč pozornosti. Prvi konkretni akt dogovorjenega je bila pogodba za uporabo prostorov sedeža ZVVS na Rojčevi ulici 16, ki sedaj določa pravico do uporabe za nedoločen čas in ne več za 1 leto z vsakoletnim podaljševanjem.

Po konstituiranju Državnega zbora in njegovih teles sem na podlagi sklepa predsedstva opravil razgovor s predsednikom Državnega zbora gospodom dr. Janezom Podobnikom glede ponovne oživitve predloga za spremembo Zakona o vojnih veteranih. Koncem meseca marca je poslanec gospod Stanislav Brenčič vložil ponovno predlog spremembe Zakona o vojnih veteranih, saj prejšnji predlog, ki ga je vložil gospod dr. Vladimir Topler, do prenehanja mandata poslancem prejšnjega sklica, ni dospel niti do prve zakonodajne faze. Ponovno se je pojavil "abstinenčni" virus, saj Vlada kljub dvakratnemu sklicu matičnega delovnega telesa ni podala svojega mnenja glede predlaganih sprememb. Mnenje Vlade je formalno potrebno, če pa le tega ni, zakon ne more v prvo fazo zakonodajnega postopka. Občutek, da gre za namenno zavlačevanje, sem dobil, ko sva se besedno "dajala" na Odboru za zdravstvo s poslancem gospodom mag. Kopačem. Nikakor namreč nisem uspel prepričati sina mojega očeta, da smo veterani vojne za Slovenijo dosti manj upravičeni do ustreznega statusa v primerjavi s "pravimi" veterani iz 2. svetovne vojne. Dovolil sem si izraziti izredno nesramno misel, da v kolikor veteranske pravice obravnava en zakon za vse vojne veterane, morajo biti le ti v zakonu enakopravni. Če pa se pravice razlikujejo še glede na življenjsko starost, ne more biti govora o ustavno deklarirani enakosti pred zakonom. Moja nesramnost pa se ni končala na tem. Prekoraj sem vse meje okusnega ter hipotetično ugibal, ali ni morda tisti, ki je sedaj veljavni zakon pripravil, želel lažje obvladovati populacijo vojnih veteranov po načelu "deli in vladaj" (divide et impera) ter posredno pripravil zakonske razloge za neizbežen konflikt med dvema populacijama, lahko bi rekel kar med generacijski konflikt?

Ne želimo si kakršnih koli trenj med veteranskimi organizacijami zaradi političnih računov, vendar realnost kaže, da smo veterani vojne za Slovenijo v vsakem pogledu v neenakopravnem položaju tako glede statusa kot tudi glede družbenega priznanja. Ko uporabljam izraz veterani vojne za Slovenijo, mislim vedno tako na člane našega Združenja kot na člane policijskega združenja Sever ter na vse tiste posameznice in posameznike, ki so upravičeni do veteranskega statusa, čeprav se niso včlanili v nobeno od omenjenih društev.

V sredini novembra meseca je Vlada končno podala svoje mnenje, katerega obravnava prevega obseg tega sestavka. Državni zbor je opravil prvo branje ter ugotovil, da je besedilo ustreznega podlaga za pripravo besedila za drugo branje. Na kratko - Vlada priznava, da prvotni zakon ni zajel vseh tistih, ki jim pripada veteranski status, predvsem ko gre za izvajalce projekta MSNZ (Manevrske strukture narodne zaščite). V isti sapi pa izraža veliko bojazn, da bo širjenje kroga upravičencev zrednotnilo veteranski status ter predvsem dodatno obremenilo

državno blagajno. Na te pomanjkljivosti je ZVVS vseskozi opozarjal, vendar so to poslušala gluha ušesa. Se bomo morali tudi mi, udeleženci vojne za Slovenijo, še desetletja bosti z vsakršno oblastjo ter dokazovati, da smo bili in da smo opravili svojo dolžnost do domovine uspešno in častno?

Škoda, da je večina slovensko tehnološke-razvojnje pameti, ki bi lahko sodelovala pri urednicevanju razvoja slovenske vojske, v stečajnem postopku.

Kot vsako leto je 17. maja, na dan ZVVS, potekal redni letni Glavni zbor, ki je obravnaval poročila komisij ter sprejel programske in finančne dokumente. Drugi del Glavnega zbora je bil organiziran kot problemska konferenca z naslovom Vojni veterani - resnica, posledice in pričakovanja, na kateri so uvodničarji podali iztočnice za problemsko konferenco, nato pa so člani Glavnega zbora tudi sami predstavili konkretne probleme. Na žalost tistih, katerim so bile besede in sklepi namenjeni, ni bilo.

Po sklepu predsedstva ZVVS se bodo v bodoče podeljevale bronaste in srebrne plakete v okviru območij in pokrajin, na Glavnem zboru se bodo podeljevale le zlate plakete. Zlato plaketo ZVVS je prejel predsednik ZVVS Srečko Lisjak. Po odločitvi predsedstva ZVVS srebrne plakete ZVVS prejmejo:

Vojko Štembergar, Štefan Šemrov, Matjaž Piškur, Aleš Gulič, Jože Škof, Stojan Peršič, Ludvik Jonaš, Ivan Smodiš, Mirko Verčkovnik, Rado Krpač in občina Komen.

Bronaste plakete ZVVS prejmejo:

Boris Mikuš, Ladislav Troha, Andrej Beljan, Joco Žnidaršič, Samo Žnidaršič, Vilko Ilc, Janez Levec, Albin Mikulič, Franc Burger, Štefan Cimer, Borut Hočevar, Franc Stopar, Jakob Simšič, Franc Kapun, Bogdan Hvalc, Viktor Brglez, Zdenko Trpin, Franc Šuštar, Valter Makovec, Marjan Strehar, Bojan Rajh, Marjan Premuš, Aleksander Zemljčič, Julij Pečan, Ivo Krušec, Friderik Markovčič, Rafael Mokorel, Silva Kuzma, Franc Zemljčič, Alojz Novak, Herman Jeseničnik in Janez Gologranc.

V juliju mesecu je potekal pohod na Triglav, v soorganizaciji ZZB NOB, Združenja Sever ter ZSČ. Udeležba našega članstva je bila izredno slaba, čeprav je bila obveščenenost pravočasna. Kar nekaj pripomb in predlogov je prišlo na sedež in sicer, da bi kazalo pohod na Triglav izvesti 25. oziroma 26. junija, ko je bila leta 1991 razglašena samostojna in neodvisna država Republika Slovenija.

Po preteku 4 letnega obstoja ZVVS je potekal 09.10.1997 Volilni Glavni zbor ZVVS v Kulturnem domu španski borci v Ljubljani. Na tajnem glasovanju so bili v organe

Združenja izvoljeni:

Predsednik: Srečko Lisjak

Podpredsednika: Anton Krković in Bojan Potočnik

Komisija za statutarna, finančna in organizacijska vprašanja:

Borivoj Kovačič - predsednik in člani: Mihalj Bukovec, Leopold Čuček, Alenka Ermenc, Dominik Grmek, Herman Jeseničnik, Ivan Krušec, Karlo Nanut in Božidar Punčuh.

Komisija za statusna in kadrovska vprašanja:

Irena Oman - predsednica in člani: Vito Berginc, Rado Cotič, Darko Čop, Branko Dervodel, Zmago Ferlin, Venčeslav Ogrinc, Vekoslav Požoš, Franc Volk, Anton Zigmund in Zvonimir Vatovec.

Komisija za nadzor:

Borut Usenik - predsednik in člani: Alojz Bogataj, Viktor Jeromec, Alojz Kampaš, Srečko Kodrič in Cveto Kravanja.

Častno razsodišče:

Ernest Breznikar - predsednik in člani ter nadomestni člani: Vladislav Amič, Janez Čerin, Breda Ferš, Ivan Golob, Ludvik Jonaš, Boris Lojen, Stojan Peršič, Jakob Simšič in Janez Smole.

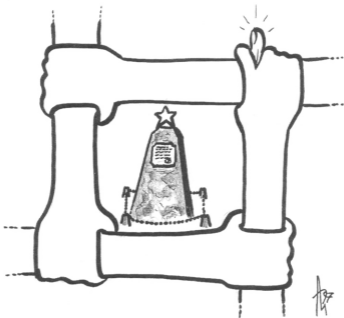
Člani Člani predsedstva ZVVS:

Drago Bitenc, Janez Koselj, Borut Kruder, Jože Kuzman, Bogdan Ladinik, Ludvik Pajnič, Boris Pogačar, Jože Prisan, Marjan Strehar, Milan Šajn in Drago Vidrih. Predsedniki pokrajinskih odborov, ki so po funkciji člani predsedstva in izvoljeni s strani pokrajinskih odborov ZVVS pa so: Franc Košar, Elo Rijavec, Vojko Štembergar, Ernest Breznikar, Štefan Šemrov, Matjaž Piškur, Rado Klisarič, Drago Božac, Anton Rešek, Vladimir Maher, Drago Vidrih, Ivan Smodiš in Ivan Golob.

Če bi za vojaške poklice uvedli študij na daljavo, bi zagotovo imeli dobre vezi.

Vsem izvoljenim ob tej priliki še enkrat iskreno čestitam ter želim tako njim kot vsem članom ter njihovim svojem vesele božične praznike ter Srečno Novo leto 1998.

Drago BITENC, dipl.iur.
generalni sekretar ZVVS

ZVEZA VOJNIH VETERANOV

VETERANOV DOPISNIK

DOGODKI PRED OSAMOSVOJITVLJO

Nakopičeni in nerazrešeni problemi, težak gospodarski položaj ter vedno pogostejše zahteve nekaterih republik znotraj SFRJ po drugačni, pravičnejši družbeno-ekonomski pa tudi politični ureditvi ter vse glasnejše kritike v časopisih, ki so bile upravičeno uperjene tudi proti JLA, so pripeljale do vseh znanih dogodkov v zvezi s sojenjem pred vojaškim sodiščem.

Večina Slovencev je simpatizirala z obdolženimi, čeprav marsikdo tega na glas ni oznanjal, osebno sem bil ogorčen nad ravnanjem vojaških sodnih organov tako kot otroci in učitelji iz Središča ob Dravi, ki so si prišli v Ljubljano ogledat gledališko predstavo in bili pozvani na enominutni molk v protest zaradi zaprte četverice.

Tedaj se je v meni zopet prebudil poet in napisal sem pesem pod imenom:

PROTESTNI MOLK

Stoji pred nami
Janezova nam podoba,
kot kip protestni,
ki moramo ga imeti.

Visoko opevani ideal
slovenstva, ki bori se
za mladi rod in
svoje golo preživetje.

Protestni molk nam
res ni zdaj potreben,
da z njim povemo,
kdo smo in kaj želimo.

Zavihajmo rokave in
pljunimo v dlani, da
pripravimo si boljše
in srečnejše dni.

Višja tehnologija
in delovni polet,
nas dvignila bosta
v sam evropski vrh.

Stoji zdaj pred nami
jasna nam podoba,
za lepši in srečnejši jutri,
ki si moramo ga izboriti.

V Ljubljani, 30.05.1989

Globoko v sebi sem čutil, da se bo moralo nekaj spremeniti, bilo je samo še vprašanje časa kdaj in kako in kdo bo tisti, ki bo sprožil ta plaz družbenih in političnih sprememb.

Dogodki so se nepričakovano hitro odvijali, od organizacije protestov in mitingov, do vračanja slovenskih fantov, ki so tako kot jaz, služili vojaški rok izven svoje matične domovine. Spominim se prošnje svoje dobre znanke in sodelavke, da naj ji pomagam, da bi njen sin, ki je dobil poziv za služenje vojaškega roka nekje v Srbiji, vendarle to opravil kje bližje domu, če ne kar v Sloveniji. Res da sem bil v tistem času zaposlen v podjetju kot svetovalec za SLO in DS, vendar ji po najboljših močeh nisem mogel pomagati.

Kmalu za tem je bila na njeno in splošno veselje izglaso-

vana plebiscitarna odločitev, za samostojno Slovenijo in sprejet sklep, da naši fantje služijo vojaški rok doma v Sloveniji, v enem od dveh novo formiranih učnih centrov na lgu pri Ljubljani in v Pekrah pri Mariboru.

Prišlo je do "Pekrskih dogodkov", ki jih tukaj ne bi podrobno opisoval, ker so vsem Slovincem dobro znani. Omenjam jih zaradi aktivnosti, ki jih je naš Odred TO izvajal v neposredni bližini učnega centra na lgu kot "redno usposabljanje enot TO", v bistvu pa je šlo za zavarovanje tega centra, ker je bilo pričakovati, da bo JLA tako kot v Mariboru, skušala ukiniti tudi ta učni center.

Ko sem po enotedenskih aktivnostih prišel domov, me je čakalo neprijetno presenečenje. Tako kot vedno kadar sem bil vpoklican na "orožne vaje" sem tudi tisto soboto prosil ženo, da mi pripravi toplo kopal v kateri se bom pošteno ogrel in unil. Žena mi je dejala: "Dobil si priporočeno pošto iz službe, dobro bi bilo, da si jo prebereš!" Izročila mi je modro kuverto in še dodala: "Mislim, da te bo minila želja po kopanju, ko boš prebral pošto!"

Sovražniku ni potrebno poznati prometnih znakov. Zato prihajajo z vseh strani, če je potrebno, tudi po enosmerni cesti.

In glej ga spaka, ko sem odložil pismo, me je želja po kopanju res minila, sporočilo, ki sem ga prebral me je namreč tako šokiralo, da sem se okopal šele v nedeljo dopoldan. Vso dolgo noč sem premišljeval o tem, kako me "zgodovina" mojega življenja ponovno vrača na začetek. Tako kot daljnega leta 1965 sem nenadoma spoznal, da sem tudi tokrat ostal na cesti, brez zaposlitve in poštenega dohodka za preživljanje.

Nekdo bi rekel: "Saj nisi edini, ki se mu je to dogodilo ali sedaj so hudi časi, bodi zadovoljen, da si živ in zdrav!" in še bi lahko naštevale vzroke in argumente - za in proti, vendar nekaj me je v prsih peklo in mi ni dalo spati: Zakaj sem ostal na cesti, v obeh primerih ravno takrat, ko sem "branił svojo domovino" in bil pripravljen zanjo žrtvovati vse, celo svoje življenje.

Tone JAN (se nadaljuje)

VETERANI VOJNE ZA SLOVENIJO NA 12.SPOMINSKEM POHODU NA TRIGLAV

V petek dne 18.7.1997 ob 6.00 uri, je izpred vadbenega centra slovenske vojske na Pokljuki, startalo na "spominski pohod na Triglav"-slovenski simbol, več kot 300 pohodnikov iz cele Slovenije, udeležencev tradicionalnega planinskega pohoda, ki so ga skupno organizirali ZJB NOV RS, Združenje SEVER, Združenje veteranov vojne za

traj, ob izstopu iz koč na Kredarici pa smo razočarani spoznali, da vzpon na Triglav to jutro ne bo mogoč, ker so preslabe vremenske razmere-preko noči je namreč zapadlo nekaj novega snega in pripravljalo se je na jutranjo nevihto.

Zato smo malce sklonjenih glav sklenili, da vzpona ne bo, pomembnejše je, da se vsi nepoškodovani varno vrnemo v dolino, oziroma na Pokljuko-do šport hotela, kjer je bila že ob 14.uri svečanost, katere se je udeležilo več tisoč obiskovalcev in na kateri je bil slavnostni govornik obrambni minister RS g.Tit Turnšek.

Na sliki: Domžalski veterani na Kredarici

Iz Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Domžale so se pohoda udeležili g.Resnik Silvester, g. Kladnik Bine in g. Grmek Dominik. S to številno udeležbo smo bili najmočnejše zastopani udeleženci pohoda iz Ljubljanske pokrajine.

Za spomin na 12. spominski pohod na Triglav, je vsak udeleženec prejel spominsko majico, spominsko kapo in pripenko.

V spomin na srečanje je nastal tudi posnetek s predsednikom ZVVS g. Lisjakom Srečkom in domžalskimi veterani na Kredarici.

Dominik GRMEK

Slovenijo in Združenje slovenskih častnikov.

Kljub slabemu vremenu in še slabši napovedi za naslednji dan, se je preko planine Konjščice, do Vodnikovega planinskega doma in naprej proti Kredarici in Triglavu, pomikala dolga kolona vztrajnih in sposobnih žena in moških različnih starosti s ciljem, kljub slabemu vremenu, dežju in temperaturi malo nad ničlo premagati strmine, premagati dež in sneg, ter se povzpeli na slovenskega očaka, ki je v zgodovini Slovencev odigral vrsto pomembnih simbolik posameznim rodovom Slovencev.

Tako je bilo tudi na tem 12. pohodu, ki so se ga v največjem številu udeležili člani ZJB NOV, člani Združenja veteranov vojne za Slovenijo in člani Združenja slovenskih častnikov.

Pohoda se je udeležil tudi predsednik države g. Milan Kučan, ki je dokazal da je res pravi planinec, saj se je na Triglav povzpел že prvi dan popoldan.

Na Kredarici je bila popoldan krajša slovesnost, na kateri je nastopil in zapel partizanski pevski zbor iz Primorske, spregovoril predsednik združenja SEVER g. Bratuž in državni sekretar v ministrstvu za delo g.Branko Omerzu.

Naslednje jutro 19.7. je večina pohodnikov načrtovala vzpon na najvišjo točko - do Aljaževega stolpa. Zgodaj zju-

PO ŠESTIH LETIH PONOVO V RIGONCAH

27. junija 1991 se je intervencijski vod Območnega štaba TO Brežice ob 20.00 uri spopadel z nastopajočo mehanizirano kolono na slovensko - hrvaški meji v Rigoncah v Krajevni skupnosti Dobova v občini Brežice.

Po šestih letih - torej 27. junija 1997 se je enota ponovno zbrala v Rigoncah pri obeležju, ki je bilo postavljeno leta 1992. Ob tej priložnosti je bila v sklopu krajevnega praznika KS Dobova krajša slovesnost s kulturnim programom. Navzoči so se poklonili spomenu na padlega pripadnika enote Jerneja MOLANA, ki je v prvem spopadu s sovražno vojsko na območju občine Brežice dal za neodvisno Slovenijo največ kar je imel - svoje življenje. V spopadu je bil ranjen tudi podporačnik Robert FINK.

Pomembnost tega srečanja je v tem, da je župan občine Brežice in poslanec Državnega zbora Jože AVŠIČ na srečanju z udeleženci spopada zagotovil, da bo v Občinskem svetu predlagal, da se enoti podeli domicil v Rigoncah in da bi bila takšna srečanja od letošnjega leta

NA "DAN DRŽAVNOSTI" VETERANI VOJNE ZA SLOVENIJO RAZVILI SVOJ PRAPOR

dalje tradicionalna. To pobudo so podprli tako pripadniki enote, kot vaščani Rigonc, pa tudi podpolkovnik Mitja Teropiš, ki je povdaril, da je že čas, da bi vojaški analitiki in zgodovinarji končno ocenili pomembnost tega spopada in nenazadnje tudi pomembnost vseh vojaških operacij v tem delu Slovenije za uspešno dokončanje 10 - dnevnih vojne leta 1991. Polkovnik Ernest Breznikar pa je poudaril, da se vojna ni končala v prvih dneh julija, temveč šele

Na sliki: Enota pred obeležjem v Rigancih

takrat, ko je zadnji vojak takratne JA zapustil našo državo. Kot vemo, pa se je to zgodilo komaj 26. oktobra 1991. Poudaril je še, da izjave, ki govore o "sreči" v tistih junjskih in julijskih dneh, nimajo nobene prave osnove, kajti za uspešnost vodenja osamosvojitvene vojne na slovenskem, je bilo potrebno veliko dolgotrajnih priprav. Dokaz za takšno trditve je ravno intervencijski vod TO Brežice, ki je bil oblikovan in pričel s pripravami že novembra 1990 leta.

Predstavniki enote pa so ponovno opozorili na počasnost spreminjanja zakonodaje, ki opredeljuje status udeležencev vojne za Slovenijo. Žal, še ni dokončno urejen status svojcev padlih za Slovenijo kakor tudi udeležencev, ki so bili ranjeni ali pa so sodelovali v oboroženem spopadu. Ponovno so ugotovili, da bo moralo preteči še veliko let, da bodo dopolnili 50 let starosti, starosti, ki opredeljuje prelomnico, za pričetek uveljavljanja nekaterih bonitet pri zdravstvenem in socialnem varstvu. Žal tudi ta zakon, ki je bil sprejet po osamosvojitvi iz zakonja "krivice". Vprašanje je samo, kaj se bo moralo še zgoditi, da bo slovenska politika spoznala to "pomoto" in sprejela "Zakon o popravil krivic za udeležence osamosvojitvene vojne za Slovenijo leta 1991."

Srečko ZORE

Pod pokroviteljstvom Občine Domžale je bila 24. junija ob 20. uri, na predvečer državnega praznika 25.6.1997, v Dobu pri Domžalah-pri pomniku Dneva državnosti v občini Domžale svečanost, na kateri je bil podeljen in razvit prapor Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Domžale.

Na slavnosten način - s pozdravnim postrojem častne enote Slovenske vojske Ljubljanske pokrajine, so bili podeljeni in razviti trakovi sekcij Združenja veteranov vojne za Slovenijo iz občin Domžale, Lukovica, Mengeš in Moravče, ter pripeti na skupni prapor območnega združenja, katerega je iz rok generalnega sekretarja Združenja veteranov vojne za Slovenijo g. Draga Bitenca, prejel predsednik Območnega združenja VVS Domžale g. Dominik Grmek.

Junija 1997-šest let po osamosvojitvi države Slovenije je Območno združenje VVS Domžale ob pomoči in sodelovanju vseh štirih občin razvilo svoj veteranski prapor, na katerega smo vsi člani združenja in drugi občani lahko zelo ponosni.

Organiziranost veteranov vojne za Slovenijo na območju občin Domžale, Lukovica, Mengeš in Moravče je postavljena in organizirana v skladu s statutom ZVVS, ki predvideva in dovoljuje združevanje posameznih veteranskih sekcij iz občin, vojni enot ipd. v območno združenje, ki pa v skladu s sprejetim statutom ZVVS deluje in se povezuje v sklopu organiziranosti ZVVS Ljubljana-okolica, ki zajema še občine Grosuplje, Kamnik, Kočevje, Litija, Logatec, Ribnica in Vrhnika in ima skupno preko 1800 članov Združenja.

Na sliki: K praporu Območnega združenja ZVVS Domžale g. Milan Narat pripenja trak sekcije ZVVS Domžale.

V občinah Moravče, Lukovica in Mengeš so v času od aprila do maja tega leta izvedli ustanovne zbornice svojega članstva, izvolili svoje izvršne odbore ZVVS in predsednike teh odborov. Določeni člani posameznih izvršnih odborov ZVVS v občinah so člani izvršnega odbora Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Domžale, ki je načrtovalo in organiziralo razvite prapora,

katerega nabavo so z velikim razumevanjem finančno podprle občine Domžale, Lukovica, Mengeš in Moravče.

Tako je v občini Lukovica predsednik sekcije ZVVS g. Janez Kušar, v občini Mengeš g. Marko Tampuž in v občini Moravče g. Vitomir Cerar.

Predsednik Območnega združenja ZVVS Domžale je g. Dominik Grmek.

Izvršni odbor Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Domžale se tudi preko "glasila Združenja veteranov vojne za Slovenijo-VETERAN" zahvaljuje vsem občinskim organom navedenih občin za finančno podporo, ki omogoča delovanje ZVVS Domžale v skladu s sprejetim letnim načrtom dela.

Še posebno se zahvaljujemo odboru za občinska priznanja, proslave in prireditve ter obeležja občinskega pomena, ki je razvijte prapora vključilo v program svečanosti ob praznovanju Dneva državnosti v občini Domžale.

Izvršni odbor ZVVS Domžale

SPOMINSKA POT VOJNE ZA SLOVENIJO

V sklopu jesenskih aktivnosti Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo obveščamo vse svoje člane in zainteresirane občane, da bomo v septembru organizirali pohod imenovan "Spominska pot vojne za Slovenijo" na našem območju. Ta bo potekala na območju vseh štirih občin - v treh etapah, v skupni dolžini cca 76 km.

Na najpomembnejših lokacijah, rajonih, točkah bodo udeležencem pohodov spregovorili udeleženi častniki, vojniki in drugi sodelujoči, ki bodo predstavili natančen in verodostojen opis potek tistih dogodkov, ki so zaznamovali kraj in lokacijo z dogajanjem, ki je bilo v času junijsko-julijske vojne za Slovenijo v letu 1991 na našem območju pomembno.

Vsi pohodniki po Spominski poti vojne za Slovenijo bodo po zaključku vseh etap in spominskih točk prejeli spominsko priznanje za opravljeno dejanje. Podrobnejši načrt in potek posameznih etap in prijav bo objavljen v občinskem glasilu "Slamnik".

Izvršni odbor
ZVVS Domžale

VETERANI VOJNE ZA SLOVENIJO BOROVNICE IN VRHNIKE SE PREDSTAVLJAMO

Veterani vojne za Slovenijo nekdanje občine Vrhnika smo se organizirali v Območni odbor Vrhnika-Borovnica na ustanovnem zboru dne 22.02.1995.

Takrat smo sprejeli finančno ovrednoten program dela za leto 1995 in izvolili predsedstvo Območnega odbora.

Med svoje poglavitne aktivnosti smo si poleg tradicionalnega letnega srečanja 2. julija, zadali tudi aktivnosti za pridobitev ustreznega prostora in aktivnosti povezane z ureditvijo statusa veteranov vojne za Slovenijo ter zbiranje in arhiviranje zgodovinskega gradiva iz obdobja 1990/91. V mesecu oktobru 1995, natančneje 26.10.1995 smo organizirali spominsko slovesnost ob odhodu zadnje enote JA z Vrhnike pred spominsko ploščo nasproti vojašnice Vrhnika. S to slovesnostjo smo tudi zaključili manifestativne aktivnosti v letu 1995.

Poleg reševanja statusnih vprašanj posameznikov, pa je ena osrednjih nalog našega Območnega odbora zagotoviti spominskemu znaku Vrhnika-Logatec status spominskega bojnega znaka MORS-a. Omenjeni znak podeljuje pov. 53. obrn. PSV Logatec vsem veterankam in veteranom, ki so sodelovali v odporu proti agresorski jugovojski na teritori-

Na sliki: Odkritje spominske plošče na Vrhniki 2. julija 95

Foto: S. Seljak

ji takratnih občin Vrhnike in Logatec.

V letu 1996, ko smo praznovali peto obletnico samostojnosti in vojne za Slovenijo smo v sklopu aktivnosti odkrili spominsko ploščo posvečeno civilni obrambi Vrhnike in Borovnice.

Plošča je postavljena pred bencinsko črpalko na Vrhniki (v neposredni bližini gostilne Simon) na mestu, kjer je 02.07.1991 letalstvo jugovojске raketiralo blokado in poleg povzročene ogromno gnotne škode hujše ranilo dva in lažje enega občana Vrhnike. To je bilo nedvomno eno

najbolj gnusnih dejanj jugovojске na Vrhniki. Spominsko ploščo je odkril g. Janez Barbo, eden od ranjenih občanov, 2. julij pa smo veterani Vrhnike in Borovnice sprejeli kot dan tradicionalnega srečanja veteranov občin Vrhnika in

Na sliki: Srečanje veteranov ob 5. obletnici vojne za Slovenijo pred spominsko ploščo v Brezovici
Foto: S. Seljak

Borovnica. Nekaj dni prej natančneje 28.06.1996 pa smo tradicionalno letno srečanje organizirali pred spominsko ploščo v Brezovici pri Borovnici saj je minevalo pet let od zavzetja skladišča orožja in opreme JA Strmec oddaljen le nekaj sto metrov od GD Brezovica pri Borovnici.

Na ta dan pred petimi leti so pripadniki 2. voda izvidniške čete takratne 30. RSK (kasnejše brigade MORIS), zavzeli skladišče brez boja in s tem omogočili, da so enote TO širom po Sloveniji dobile prepotrebno orožje, strelivo in drugo vojaško opremo. Dnevi, ki so sledili, so bili za Borovničane dnevi negotovosti ter živčne vojne, saj je obstajala realna možnost, da bo JA poskušala skladišče ponovno zavzeti ali pa uničiti.

V pravi vojni ni napredovanja, saj je že samo preživetje najvišji možni čin.

Poleg navedenih akcij pa smo posredovali vodstvu ZVVS pobudo, okrepjeno s konkretnimi predlogi za spremembo statuta ZVVS. V našem območju smo mnenja, da sedanji statut ne daje prave veljave območnim odborom, predvsem pa morajo območni odbori pridobiti status pravne osebe. Naši predlogi so bili tudi predmet razprave na Glavnem zboru ZVVS v letu 1996, ki pa žal niso bili v celoti sprejeti. Menimo tudi, da materiale za glavni zbor ZVVS organizator ne bi smel deliti tik pred začetkom, temveč bi jih moral poslati vsakemu udeležencu vsaj do sedem dni prej, da se jih lahko v miru preuči. Navsezadnje je datum za izvedbo Glavnega letnega zbora fiksen in ne sme biti

razloga za nepravčasno dostavo gradiva za letni zbor. Trenutno pa je naša glavna aktivnost usmerjena k pridobitvi ustreznega prostora, ki bi nam zagotavljal čim uspešnejše delo. V ta namen smo opravili že nekaj razgovorov z županom občine Vrhnika, g. Tomšičem, ki nam je zagotovil, da bo občina po svojih močeh pomagala.

Prostor, ki bi nam ga pridobili, se nahaja nad prodajnim salonom LIKA ob Tržaški cesti na Vrhniki. Opravili smo tudi razgovore z županom občine Borovnica, g. Ocepkom, ki nam je tudi nudil pomoč v smislu uporabe občinskih prostorov za sestanke OO ZVVS Vrhnika-Borovnica.

Veterani Vrhnike in Borovnice bomo s svojimi aktivnostmi nadaljevali tudi v bodoče in se energično trudili, da bo država spremenila svoj mačehovski odnos do veteranov vojne za Slovenijo, da se uredi sistemsko financiranje OO ZVVS, da so Pokrajinski odbori ZVVS samo posvetovalni organi, ne pa organi odločanja, da se pripadnikom MSNZ 90, ki so

prejeli priznanja s podpisi takratnega ministra za obrambo in notranje zadeve g. Janše in g. Bavčarja prizna isti status kot po sedanjem statusu ZVVS in Zakonu o veteranih »organizatorjem« MSNZ 90, saj smatramo, da brez organiziranja projekta MSNZ po občinah in navzdol, bi bil projekt MSNZ brezpredmeten in kot tak neuspešen.

Janez ČERIN
predsednik OO ZVVS
Vrhnika-Borovnica

VSI DVOMI SO IZGINILI

Prva tankovska četa Slovenske vojske

Nepozabni so spomini na slovenske osamosvojitveno vojno leta 91, na mučna pogajanja, na vstop prvih teritorialcev v zajete tanke, na usposobitev le-teh in risanja simbolov TO na njih.

Ostaneh tankovske čete JA, ki se je ustavila pred barikado Strihovec nedaleč od Šentilja, se je 29. junija ob 14. uri predala enotam TO. Sprva TO ni imela tankovskih posadk, zato so tanke upravljale civilne osebe, ki so včasih služile vojaški rok v tankovskih enotah in jih odpejale proti Šentilju. Prihod tankov na mejni prehod Šentilj je bil veličasten, saj ni bilo več dvoma, da mejni prehod ne bi vzdržal napada JA.

Moja velika želja je bila, da bi tudi sam sodeloval v obrambi pred agresijo JA na našo mlado osamosvojeno

Na sliki: »Kleščarni« iz Šentilja

Slovenijo. Želja se mi je kmalu uresničila, saj so prišli pone domov in me obvestili, da se moram takoj zglasiti na zbirnem mestu v KS, kjer se nas je zbralo 27 tankistov z nalogo priti v Šentilj in pripraviti bojno tehniko za boj. Še posebej sem bil ponosen in srečen, da sem bil izbran za poveljnika te enote.

Ponoči z 29-tega na 30. junij smo prispeli na mejni prehod, takoj pregledali tehniko in ugotovili napake, v veliko pomoč pa so nam bili tudi pribegli iz vojašnice, ki so prestopili na našo stran. Mnogo truda in iznajdljivosti je bilo potrebno, da je fantom uspelo usposobiti 6 tankov za bojno delovanje. Ker je bila do 9. ure 30. junija dogovorjena ustavitve ograja, smo ta čas porabili za zasedbo obrambnih položajev v bližnjem gozdu, kar pa je bilo oteženo, saj smo se morali s tehniko prestaviti po glavni cesti, na katero je imel agresor s hriba Bold odličen pogled. Odločil sem se, da bom kolono tankov vodil peš, prvi tank bo imel vključeno dimno zaveso, tako da bomo lahko neovirano in prikrito prispeli na bojne položaje, kar nam je tudi uspelo. Ker nekateri še niso dojeli, da »gre zares«, je bilo ozračje sproščeno in prijetno, tudi za kakšno šalo se je našel trenutek. Z vsem svojim znanjem in iznajdljivostjo sem poskušal motivirati borce, dvigniti moralo, sebi in borcem.

Komaj rojeno prvo tankovsko enoto TO RS pa je kmalu čakal težak preizkus usposobljenosti posadk in bojne zmožnosti tehnike. 2. julija je naša tankovska četa dobila nove radijske postaje, saj so bile stare v bojnih vozilih neuporabne zaradi okvar akumulatorjev. Tankovska četa je bila tista, ki je prva začela napad na položaje JA. Ko sem ob 13.30 prejel ukaz za napad, me je kar streslo, skozi glavo mi je z vrtočlavo hitrostjo švigalo nešteto dvomov, patriotskih čustev, stisk in moralnih vprašanj, toda moja domovina je bila napadena in jaz sem sin naše lepe deželice na sončni strani Alp. Vsi dvomi in vprašanja so izginili.

S čvrstim korakom sem stopil pred »jeklene može« in jim prenesel ukaz. Sprejeli so ga, kakor ga sprejmejo izkušeni borci, zato sem bil prepričan, da nam bo uspelo. Še vedno smo upali, da ne bo prišlo do večjega spopada, zato smo prve granate izstrelili pred položaje agresorja kot opozorilo, vendar so odgovorili z močnim ognjem, tako smo uvideli, da brez boja ne bo šlo. Na položaje JA je bilo izstreljenih 90 granat. Učinek je bil za JA katastrofalen, saj so do zadržega verjeli zagotovilom oficirjev, da so tanki onesposobljeni za bojno delovanje. Nasprotnik se je žilavo upiral tudi iz stražarnice Šentilj, zato sem tja poslal bojno vozilo na položaj nad pokoploščem, kjer bo imel razgled nad

njo. Zadetki so bili zelo natančni, tako, da se je bila enota JA prisiljena umakniti na mejo v Avstrijo. Presenečenje in panika sta bili očitni, zato jim ni ostalo nič drugega, kot da se predajo. Oficir enote JA je postavil zanimiv pogoj za vdajo, ki mi še danes ni čisto jasen, namreč niso se bili pripravljeni vdati TO, temveč samo Policiji RS, ali pa se raje bojujejo do konca.

Postavil pa so tudi pogoj, da bodo nosili osebno oborožitev do avtobusa, ki bo prišel po njih in ga šele nato predali Policiji. Tudi na hribu Bold so se pripadniki JA obupano upirali, vendar do 19. ure je bilo vse končano. Predalo se je 230 vojakov in oficirjev, 10 pa jih je pobegnilo v Avstrijo. Po ogledu bojišča na Boltu so bili prizori grozljivi, saj je bilo veliko ranjenih vojakov in oficirjev JA. Naša četa pa je takoj dobila naslednjo nalogo in sicer z dvema tankovskima posadkama zasedbi položaje v okolici mariborskega letališča, druge tanke pa smo predali Teritorialni enoti s Ptujca. Del enote smo odpustili domov 7. julija 1991, sam pa sem odšel na mariborsko letališče in tam z možni vztrajal na položaju do zamenjave.

Po končani vojni sem se zaposlil v TO RS. Ponosen sem, da je danes 74.OKMb iz MARIBORA, znani »jekleni može« - kleščarni » nasledniki naše tankovske čete, ki se je rodila v viharju osamosvojitvene vojne, vojne za Slovenijo, mojo in našo domovino, za katero smo bili pripravljeni darovati tudi najdragocenejše - svoja življenja.

Pripadniki prve tankovske čete tudi danes gojimo in obujamo spomine na tiste dni, ko ni bila pomembna šolska izobrazba ali čin, temveč predvsem ljubezen do teh močnih jeklenih strojev in nepredvidljiv, a zanosen boj za našo domovino.

Hudo nam je, ko vidimo, da prizorišče spopadov za Šentilj še danes nima ustreznega obeležja. Mnogi pripadniki prve tankovske čete pa so danes ostali brez zaposlitve in z grenkobo zrejo v prihodnost.

Kakorkoli obračam, imam pred očmi vedno podobo

Cankarjevega Idealista-tako kot on, smo tudi mi, veterani vojne za Slovenijo, dali vse, nekateri tudi življenja za pravično stvar. Dandanes pa se premnogokrat dogaja, da smo odrinjeni v kot in prepuščeni zobu pozabe.

FANTJE, NE OBUPAJTE, SAJ STE »JEKLENI MOŽJE«
IN VEDITE, ČE BO KDAJ ZNOVA TAKO VELEVAL KLJIC
DOMOVINE, BOM Z VAMI S PONOSOM VSTOPIV V BOJ
ZANJO.

Boris PAVALEC

SPOMINSKO OBELEŽJE V PIVKI

Minilo je 6 let od strelov v Pivki, kjer so krogle častnika JA pokosile Stanislava Požarja. Mnogo spomenikov je postavljenih padlim za domovino, ta je eden tistih ob novi vojašnici v Pivki.

V 42. letu starosti se je Stanislav moral od sveta in vsega dela oprostiti... Bil je pogumen uslužbenec JLA v Pivki, oče dveh šolobveznih otrok, hčere in sina, ki je živel v srečnem zakonu z ženo Marto. Svoje delo je cenil, saj je

Na sliki: Spominsko obeležje Stanislava Požarja v Pivki

znal delati in vzdrževati orožje JA. Bil pa je tudi velik prijatelj teritorialne obrambe, ki ji je prav s svojim znanjem pomagal. V času vojne je svoje znanje uporabil v boju proti JA, svoje delo prilagodil okoliščinam in orožje praktično onesposobil za delovanje...udarne igle niso delovale...

Teritorialna obramba, ki je delovala v hiši Franca Hrovatiča-majšega v sosednji vasi Mala Pristava, mu je svetovala, naj se po izvedeni akciji umakne iz vojašnice v Pivki, naj bo skrit, sicer ga bo JA likvidirala. Tudi sam je

vedel, da ga zasledujejo oficirji JA. Prav na poti, ko je poskušal poskrbeti za družino in svoje prihranke predati ženi, ga je pokosila krogla ostrotrejske puške izdajalskega srbskega oficirja. Ta je po vojni zbežal v Švico, ker misli, da je tam nedotakljiv.

2. julij je bil dan, ko je sovražnikov strel uničil mlado življenje.

Veliko smo se pogovarjali z gospo Marto, bili skupaj na srečanju v Mežici, pa tudi sicer smo v stiku, da vedo, da niso sami, da smo in bomo pomagali tudi mi.

Ludvik PAJNIČ

Iz parlamenta se sicer veje napadalni bojni duh, toda samo to ni bilo dovolj za vstop v NATO.

SPOMINSKA POT VOJNE ZA SLOVENIJO

v organizaciji Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo
D O M Ž A L E

Spominska pot vojne za Slovenijo je 3. etapna spominska pot v dolžini 75 km in poteka na območju občin Domžale Kamnik, Lukovica, Mengeš in Moravče.

Načrt dela Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo iz Domžal je v letu 1997-ob šesti obletnici samosvojitve naše države načrtoval tudi organiziranje 1. pohoda po spominski poti vojne za Slovenijo na območju občin Domžale, Kamnik, Lukovica, Mengeš in Moravče. Vzrokovi ali ciljevi za organiziranje spominske poti je bilo več.

Najpomembnejše v zastavljeni nalogi je bilo, da se udeleženci spominske poti seznanijo z dogajanjem na lokacijah in krajih, ki so v junjsko-juljski vojni v letu 1991 zaznamovali posamezna vojna dogajanja in aktivnosti na območju navedenih občin, oziroma da se predstavi obseg nalog, ki so jih enote takratne teritorialne obrambe 55.Območnega štaba za TO izvajale na območju domače občine in tudi sosednjih. Du so se zagotovili neposredni in izvirni podatki o dogajanjih, je bila v organizacijo spominske poti vključena vrsta poveljujočih in drugih častnikov in vojakov takratnih enot TO, predstavnikov držbenih in delovnih organizacij, krajanov in druge civilne osebe, ki so sodelovali z enotami TO in bili skozi vrsto različnih nalog tesno povezani s prizadevanji vseh tistih, ki jim ni bilo vseeno, kaj bo s komaj nastalo samostojnostjo naše države.

Na pričetku pohoda-startu 1.etape, ki je bil organizirana 21. septembra, je vsak udeleženec pohoda prejel pohodni karton s 16. vpisanimi spominskimi točkami.

Prvo etapo pohoda so vodili člani sekcije ZVVS Lukovica na smeri: Radomlje-Čeh-Kolovec-Dupeljne-Obrše-Mala Lašna-Brezovica-Krajno Brdo-Sp.Loke. Zanimivost te

Na sliki: Posnetek vseh udeležencev 2. etape spominke poti pri spominski plošči v Trzinu.

etape je bila v spoznavanju izvidniških, zalednih, varnostnih in drugih nalog, ki so bile organizirane v skladu s takratno situacijo in so se menjavale z izredno dinamiko. Naloga zavarovanja vseh prebeglih vojakov in drugih oseb iz JA je bila skrivnost v juliju leta 91, zato so pohodniki še bolj prishahnilo takratnemu poveljniku zbirnega centra imenovanega "Lokvanj", v katerega so prebegnili Slovenci-vojaki na služerju vojaškega roka, z območja takratnih občin Domžale in Kamnik.

Pohod po drugi etapi spominke poti je bil izveden 5. oktobra in je potekal na smeri: Moste pri Komendi-Žeje-

V vinu je resnica. Še sreča, da je naša himna pivska pesem.

Gobavica-Mengeš-grad Jable-Trzin-radijski oddajnik Domžale-Oljaska gora (kota 405)-Sv. Jakob-Dragomej-v. Pšata.

Ta etapa je bila za vse udeležence še posebno zanimiva, kajti pot je pohodnike vodila in seznanila z okoliščinami, vezanimi na prodor oklepno motorizirane enote JA iz Vrhnike, ki je predrla vse postavljene cestne barikade na komunikacijah iz Vrhnike preko Ljubljane in nadaljevala premik v smeri Črnuče, Trzin, Mengeš, Moste in naprej proti letališču Brnik, vendar na svoji poti doživela tudi tisto, kar v vojaškem izrazoslovju pomeni poraz dela sil ali določene izgube v živi sili in tehniki.

Slika gorečega tanka M-84, ki je bil zaustavljen in uničen v Mostah pri Komendi je obšla svet, objavljena je bila tudi v takratnih poročilih CNN-a, ob snemanju je bil težko ran-

jen avstrijski novinar in druge podrobnosti.

Vse to so udeleženci spominke poti slišali v živo, od domačina g. Toneta Ravnikarja, ki je zelo natančno in kronološko nizal vse podrobnosti dogodka, kjer je bil tank ustavljen in zažgan, zaradi česar je tudi eksplodiral.

Opis bitke v Trzinu je podal udeleženec pohoda in sodelujoči v bitki g. Končan Bojan, takratni načelnik Območnega štaba, ki je vodil in vsklajeval ukrepe in postopke enot TO, v sodelovanju s posebno enoto slovenske policije, pod vodstvom Vinka Beznika.

Udeleženci pohoda so izvedeli marsikatero podrobnost trzinske bitke, v katero so bili vojaki in častniki enot TO Domžale postavljeni takorekoč v trenutku, kar je predstavljalo največje psihološko breme vsakemu posamezniku in enotam.

Žal, je bil v trzinski bitki smrtno ranjen vojak Edvard Peperko in težko ranjen vojak Aleš Kodra, ki za posledicami poškodbe še vedno okleva.

Vojaški uspeh trzinske bitke je nedvomno pripomogel svoj del k nadaljnjim razpletom dogajanj v Sloveniji tiste vojne dni.

Na mestu spopada v Trzinu je postavljena spominska plošča z datumom 27. junij 1991, simboloma puško in sekirico, vsi pripadniki enot TO sodelujoči v bitki v Trzinu pa so nosilci spominkega znaka TRZIN in znaka OBRA-NILI DOMOVINO.

Za tem je kolona nadaljevala pot do radijskega oddajnika v Domžalah, katerega so letala JA dne 2. julija 1991 raketirala.

SREČANJE VETERANOV 174. PDV TO BREŽICE

Izstreljenih je bilo 32. projektilov, ki so močno poškodovali srednjevalovni oddajnik RTV Slovenije, k sreči brez človeških žrtev.

Tretja etapa pohoda, v nedeljo 19. oktobra je potekala na smeri: Sp. Loke-Limbarska gora-Moravče-Tuštanj-Trojica-Gorjuša.

V tej etapi so vodenje pohoda prevzeli člani planinskega društva Moravče, krajani Sp. Tuštanja pa so na poti skozi njihovo vas pripravili vsem udeležencem celo gostijo, s hrano, pijačo in glasbo, kar je vsem pohodnikom vilo dovolj volje in moči za pohod do končnega cilja spominske poti.

Na čelu kolone pohodnikov ob prihodu na cilj je plapolala Slovenska zastava in prapor Območnega združenja VVS Domžale.

Na zaključku 3. etape na Gorjuši so udeleženci pohoda zvedeli in slišali tudi, kako so zaplenjena oklepna vozila takoj ustrezno označili, prebarvali, usposobili in predali v uporabo enotam Teritorialne obrambe.

Izpolnjen oziroma žigosan pohodni karton za posamezne etape je bil tudi pogoj za pridobitev ustreznega pisnega priznanja, ki so ga vsi udeleženci prejeli na zaključku tretje etape pri Jamarskem domu na Gorjuši in ki jih je podelil predsednik Območnega združenja ZVVS Domžale.

Zaključek pohoda je bil tako realiziran v času do 26. oktobra, dneva, ko je pred šestimi leti zadrži vojak jugovojске zapustil Slovenijo.

Celotna spominska pot in pripovedi vseh sodelujočih je posneto z video kamero.

Video in slikovno gradivo bo bogatilo "arhiv vojne za Slovenijo" pri ZVVS in prispevalo k seznanjanju mlajših generacij in vseh domoljubnih Slovencev.

V vseh treh etapah se je skupno udeležilo 96 pohodnikov obeh spolov.

Najmlajši udeleženec je bil star komaj 9 let, najstarejši udeleženec pa 75 let.

Izrazili so vse pohvale o spominski poti, ki smo jo realizirali v prekrasnih jesenskih sončnih nedeljah.

Zlato priznanje za udeležbo na vseh treh etapah je prejelo 18 pohodnikov.

Vsem, ki so na kakršenkoli način prispevali k promociji "spominske poti vojne za Slovenijo" in pomagali pri organizaciji pohodov, se v imenu izvršnega odbora ZVVS Domžale najlepše zahvaljujem.

Posebno zahvalo izražamo "Radiu HIT", medijskemu pokrovitelju prireditve in direktorju radia g. Stanetu Cenclju.

Vse zainteresirane posameznike, skupine, društva in bralce glasila Združenja veteranov vojne za Slovenijo pa obveščamo, da bomo spominsko pot organizirali vsako leto!

Domini GRMEK

Veterani 174. Protidiverzantskega voda TO Brežice, ki so sodelovali v bojih na Medvedjeku in v Krakovskem gozdu, so se konec meseca avgusta sestali na tradicionalnem srečanju in le-to obogatili z vrsto aktivnosti.

V vojašnici Cerklje ob Krki so v sodelovanju 25. Območnega štaba izvedli streljanje z malokalibrsko pištolo, se nato s člani športnega društva Razlag Čatež odpravili na 15 km dolg spust s kujaki in kanuji po reki Krki od Kostanjevice na Krki do Čateža, ob koncu pa se s pomočjo instrukcij Lokostrelskega kluba Čatež, preizkusili v lokostrelstvu oz. streljanju z t.i. »golinim lokom«.

Na sliki: pripadniki 174. Pdv TO Brežice na lokostrelski preizkušnji
Foto: R. Zorko

Na sliki: pripadniki 174. Pdv TO Brežice na družabnem srečanju
Foto: O. Gerjavič

Ob zaključku srečanja so člani tudi sprejeli odločitev o izdelavi lastnega znaka enote, hkrati pa izrazili nezadovoljstvo glede njihovega nerešenega zahtevka po dodelitvi bojnega znaka »Krakovski gozd«.

Igor PRAH

VETERANI IN ČASTNIKI NA EKSKURZIJI

Območni odbor Zdrženja veteranov vojne za Slovenijo Litija in Območno združenje slovenskih častnikov Litija sta v soboto 22. septembra izvedla enodneвно strokovno ekskurzijo v Kobarid, ki se je je udeležilo preko 70 veteranov in častnikov.

Pot jih je vodila mimo Ljubljane, Jesenic, Kranjske Gore do Ruske kapelice, ki je bila postavljena leta 1971 v spomin na mnoge preminule ruske ujetnike, graditelje ceste skozi Vršič, saj so umirali zaradi prevelikih naporov in plazov.

Izletniki so pot nadaljevali skozi vršički prelaz v dolino Trente in se ustavili pred Bovcem, si ogledali trdnjavo Kluzhe - vojaško utrdbo iz I. Svetovne vojne, ki je sedaj obnovljena.

Njihov cilj je bil Kobarid in ogled muzeja I. svetovne vojne, kamor že od leta 1990 prihajajo množice obiskovalcev, saj je muzejska zbirka zaradi svoje vsebine in postavitve naletela na izjemen odmev doma in na tujem, največjo vrednost pa ji daje Valvazorjeva nagrada za leto 1992 in nagrada Sveta Evrope - Evropski muzej 1993. Muzejska zbirka še posebej predstavlja zaključne operacije na Soški fronti v I. Svetovni vojni oz. 12. Soško bitko. V tem delu Posočja sta Italija in Avstro-Ogrska zbrali preko 600.000 vojakov, ki so v nekaj dneh leta 1917 obrnili celo stran človeške zgodovine, saj je šlo za največjo gorsko bitko na slovenskih tleh.

Po obisku muzeja so se litjski veterani in častniki povzpeli še do mogočne kostnice nad Kobaridom, kjer je pokopanih nad 7000 italijanskih vojakov. Tu je predsednik litjskih veteranov g. Rihard Urbanc podelil novim članom članske izkaznice.

Boris ŽUŽEK

KRAJEVNI ODBOR VETERANOV PODANOSA

Iniciativno odbor Zdrženja veteranov vojne za Slovenijo - krajevni odbor Podnanos je 18. avgusta podal pobudo za

Na sliki: S. in F.Vitežnik, D. Rosa, ter S. in Andlovec
Foto: D. Rosa

Na sliki: Kostnica nad Kobaridom

Foto: B. Žužek

ustanovitev krajevnega odbora ZVVS Podnanos.

Med glavne naloge so opredelili: javnost dela, zbiranje prijavnice za članstvo v združenju ter preverjanje upravičenosti do članstva, vodenje evidenc na lokalnem teritoriju, koordinacija dela s pokrajinskim odborom v Novi Gorici, udeležba na slavnostnih prireditvah in sodelovanje s sorodnimi organizacijami v kraju samem.

Na ustanovni seji je odbor sprejel pobudo, da se na območju delovanja ZVVS Podnanos, občina Vipava, ustanovi Občinski odbor ZVVS, o čemer so obvestili Pokrajinski odbor ZVVS Nova Gorica ter člane KS Podnanos. Sklep o ustanovitvi KO ZVVS Podnanos je

iniciativni odbor odposlal tudi na sedež ZVVS v Ljubljano.

Aspirin je preživel sto let, pa nikogar ne boli glava.

Med prve naloge so si zadali tudi razvitje praporja KO ZVVS Pod-nanos, za svojega predstavnika pa izvolili Darka Rosa.

D. ROSA

ŠTUDENTJE PO POTEH VOJNE ZA SLOVENIJO

Na študentski organizaciji Univerze v Ljubljani - resor Turizem študent Visoke šole za zdravstvo Dragan Pejič dela na projektu »Po poteh vojne za Slovenijo«.

V soboto, 22. novembra se je 48 študentov in študentk iz Rožne doline, kjer nas je pričakal predsednik Združenja veteranov vojne za Slovenijo polkovnik Srečko Lisjak s tremi nekdanjimi soborci, odpravilo na izlet na Primorsko.

Pot nas je najprej vodila do spomenika barona Andreja Čehovina v spremstvu stotnika Bizjaka iz vojašnice Vipava, ki nam je predočil njihovo življenje in ostalo pomembno zgodovinsko preteklost ljudi in okoliških krajev. V vojašnici Vipava smo si ogledali muzej I. svetovne

Šče ko mu je šla kri iz ust, so mu verjeli, da pljuva po starem sistemu.

vojne, posnetek bojev v vojni za Slovenijo, stotnik Bizjak pa je odgovarjal tudi na naša vprašanja, ki so zadevala slovensko vojsko. Podpolkovnik Srečko Lisjak pa nam je nazorno predstavil potek oboroženega spopada z jugoslovansko armado, na istem mestu, izpred več kot šestih let. Sledil je še ogled same Vipave iz izvira reke Vipave.

Najlepše se zahvaljujemo Združenju veteranov vojne za Slovenijo za pomoč pri organizaciji izvedbe izleta.

Dragan PEJIČ

TRETJE SREČANJE VETERANOV LITIJE

Na občinski proslavi ob Dnevu državnosti, ki je letos potekala v Jevnici, so se že tretjič srečali veterani vojne za

Navodila za uporabo stranišč so tako nejasna, da človek resnično ne ve več, ali je bolje sрати v levo ali v desno.

Slovenijo - Območni odbor Litija. Pred proslavo so v dvorani Kulturnega doma slovesno podelili članske izkaznice

ZVVS, slovesnost pa je s svojo prisotnostjo počastil tudi predsednik KS g. Slavko Rokavec.

Predsednik Območnega združenja g. Rihard Urbanc je člane seznanil z statutom ZVVS in poudaril, da je članstvo v omenjenem združenju čast in ponos vsakega posameznika. V litijski občini je še veliko ljudi, ki so aktivno sodelovali na različnih področjih obrambe med 17. majem 1990 in 26. oktobrom 1991, zato so jim vrata v članstvo ZVVS še vedno odprta. Predsednik je še podal letošnji program dela območnega odbora, ki vključuje obeležitev Dneva državnosti, Dneva zmage in Dneva samostojnosti, nadaljevali uspešno sodelovanje z Območnim odborom zveze častnikov Litija, Dan samostojnosti počastili s celodnevniimi športnimi aktivnostmi, načrtujejo pa tudi še obisk vojnega muzeja v Kobaridu. Člani ZVVS pa so dolžni, da skrbijo za ohranjanje verodostojnosti prikazovanja dogodkov v pripravah in aktivnostih vojne za

Dokler streljamo samo kozle, še ne potrebujemo oboroženega letalstva.

Slovenijo; da ne bi mnoga dejanja prešla v pozabo, namepravajo litijski veterani sklicati člane manevrske strukture narodne zaščite ter starešine enot TO, ki so sodelovale v vojni za Slovenijo na območju litijske občine.

Predsednik je tudi izrazil zadovoljstvo, da so ob Dnevu državnosti na kanalu A TV Litija predvajali dokumentarni film o nastanku in delovanju Maneverske strukture narodne zaščite iz obdobja osamosvajanja ter jim priporočil, naj si ogledajo ponovitev. Poudaril je še, da so stražarji iz enot TO varovali celotno oborožitev v Jerebovi ulici v Litiji od 20. maja do 1. oktobra 1990, nakar se je pozneje začela izvajati dispenzija. Po svečani podelitvi članskih izkaznic so se veterani pridružili ostalim obiskovalcem na prireditvenem prostoru pred O.Š., kjer so si ogledali kulturni program ob odprtju prenovljene šolske stavbe.

Boris ŽUŽEK

Usoda slovenskega vojaka

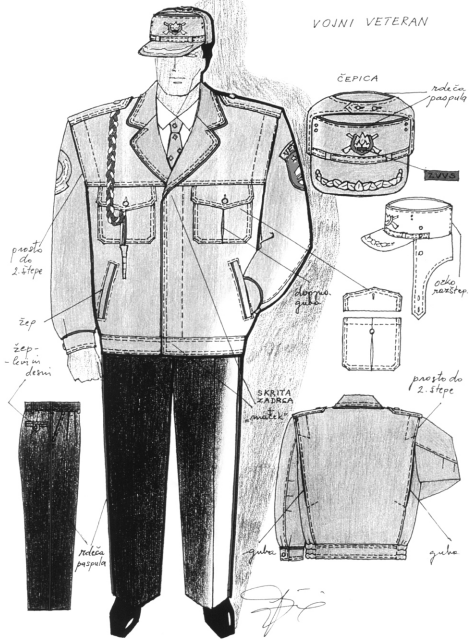
Usoda vojaka pot je prekleta,
kjer smrt gotovo se mu obeta,
za čast in slavo živi,
se za domovino bori,
na koncu osamljen ostane,
pozabljen umre.

Darko ERHART, Domžale

... KO SREČAŠ ABRAHAMA ...

VOJNI VETERAN

Veterani vojne za Slovenijo lahko svečano obleko naročijo pri "KROJ" Ljubljana d.d., Tržaška cesta 118, Ljubljana, tel. 061-12-32-131, vsak dan od 6.30 do 14. ure.

Oblečila so izdelana iz tkanine mešanice 45% volne in 55% poliester obdelana z teflonsko apreturo.

Cene: jopič 26.200,00 SIT, hlače 7.140,00 SIT, kapa 3.885,00 SIT in kravata 1.995,00 SIT.

Plačilo: 50% cene ob naročilu in 50% ob prevzemu.

Vse ostale informacije dobite na sedežu ZVVS, Rogčeva 16, Ljubljana.